

På grund af hvad jag tillåtit mig anföra hemställer jag vördsamt, det Riksdagen behagade besluta,

att § 24 i Bankoreglementet, som handlar om depositionsrörelsen, må ändras derhän, att Bankofullmäktige väl må höja eller sänka depositionsräntan samt förkorta eller förlänga uppsägningstiden, men *icke* bestämma något maximum för insättningsbeloppet eller förvägra insättningar på depositionsräkning enligt af Fullmäktige i afseende på ränta och uppsägningstid bestämda och i allmänna tidningarne införda vilkor.

Om remiss till Banko-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 26 Januari 1878.

A. O. Wallenberg.

N:o 23.

Af Herr Wallenberg: Om antagande af en författning angående utredning af gäldbunden köpmans bo medelst så kallad administration.

Det lär icke kunna bestridas, att en utredning af gäldbundet bo i öfverensstämmelse med konkurslagens föreskrifter i många fall är förenad med ganska väsentliga olägenheter. Dit torde i första rummet böra räknas den betydande tidsutdrägt, som med en konkursutredning är förenad, i thy att en konkurs af något större omfång sällan hinner afslutas förr än efter tre år, men oftast varar vida längre; vidare det ofördelaktiga resultat en konkursrealisering plägar medföra till följd deraf att konkurslagen, i ändamål af borgenärernes betryggande, lemnar konkursförvaltarne allt för litet fria händer i fråga om sättet för realisationen; vidare de betydliga konkursomkostnaderna m. m.

Att man, åtminstone i fråga om köpmän, industriidkare och firmor, som drifvit affärer i någon större omfattning, lifligt känt behovet af friare former för utredning af gäldbundet bo än dem konkurslagen bestämmer, visar sig deraf, att på senare tider fordringsegare hos sådane affärsmän icke sällan och utan lagens stöd beslutat en "*afveckling under administration*". De goda resultat flera dylika "*afvecklingar*" obestriddligen redan visat har tillvunnit dem allmänhetens förtroende. Tidpunkten synes därför vara inne att befogenheten af en sådan "*afveckling under administration*" erkännes och vinner skydd af vår lagstiftning, liksom den redan är upptagen i flera andra länders lagstiftning.

De motioner, jag vid 1876 och 1877 års riksdagar i denna syftning väckt, hafva, ehuru de icke ledt till något praktiskt resultat, rönt ett erkännande, som föranleder mig att nu till ämnet återkomma.

De skäl, hvarpå pluraliteten i 1877 års Lag-Utskott grundat sitt afstyrkande af min då afgifna motion i ämnet, voro hufvudsakligen: att redan den princip, hvarpå den af mig ifrågasatta lagstiftningen måste byggas, eller den, att en fordringsegares rätt skulle göras beroende af andra borgenärens beslut, syntes föranleda berättigad tvekan om lämpligheten af dess godkännande; *att* i allt fall svårigheten att genom lämpliga bestämmelser bevara alla borgenärens rätt och förekomma möjliga missbruk icke kunde undanrödjas, utan att så godt som tillintetgöra nyttan af den ifrågasatta "*administrationen*"; *att* sålunda, vid det förhållande att alla borgenärer borde sättas i tillfälle närvara vid fattande af beslut om administration, en längre kallelsetid än den af mig föreslagna, nemligen en vecka, vore erforderlig, men att å andra sidan en lång kallelsetid skulle förringa eller borttaga den fördel, man med administrationen afsåg vinna; *att* borgenärerne väl vid större fallissementer, som väckte mera uppseende, skulle komma i tillfälle att temligen allmänt bevaka sin rätt, men att vid mindre sådana ett fåtal borgenärer kunde komma att de öfriga till förfång åstadkomma ett moratorium för gäldenären; *samt att*, om anmärkning skulle göras mot fordran, hvarå borgenär vid sammanträde vill grunda talan, svårighet mötte att bestämma sättet för pröfning af sådan fordran.

Hvad nu först angår den principiela anmärkningen mot att låta en fordringsegares rätt bero af andras beslut, så må erinras att, på sätt ock Utskottet medgifvit, denna princip redan är införd i fråga om *tvångsackord*; och efter min tanke är tillämpningen af denna princip der vida mera betänkelig. Genom tvångsackord tvingas nemligen en borgenär att *afstå* från en viss, oftast ganska dryg procent af sin fordran; genom beslut om "*afveckling under administration*" åter afses blott att hindra en oklok eller tilläfvventyrs illvillig fordringsegare att framtvinga en konkurs, som en öfvervägande pluralitet af fordringsegare finner för allas intressen skadlig. Under det att sålunda i förra fallet afses en *tvångsreduktion* af sjelfva fordringen, är i det senare fallet fråga endast om sättet för *realisationen* af all gäldenärens egendom till fordringsegarnes förnöjande.

Hvad åter beträffar de praktiska svårigheterna vid stiftande af en lag i frågan och de anmärkningar, som gjorts mot det af mig förut framställda lagförslag, så är jag den förste att erkänna detsammes brister. Det hade ock tillkommit icke för att alldeles oförändradt antagas, utan för att visa den riktning, hvori en sådan lagstiftning enligt min tanke bör gå. Liksom jag därför sökt att i det lagförslag, jag nu har äran frambära, göra de jemkningar, hvartill Lag-Utskottets anmärkningar synts böra föranleda, så är jag synnerligen tacksam för de förbättringar i förslaget, innevarande års Lag-Utskott kan finna sig manadt att verkställa för att kunna lemna sitt tillstyrkande af motionen.

I anledning af anmärkningen beträffande kallelsetiden, har jag nu föreslagit densamma till *tio dagar*, inom hvilken tid åtminstone alla i riket boende borgenärer böra i vanliga fall medhinna att skaffa sig ombud vid sammanträdet.

Anmärkningen derom att vid mindre fallissementer en del borgenärer kunde sväfvä i okunnighet om sammanträdet, bör kunna häfvas genom en bestämmelse att till alla fordringsegare, för så vidt de äro kända, skola kallelsebref sändas.

Hvad slutligen angår anmärkningen beträffande pröfningar af de fordringar, hvarå borgenär vid sammanträde vill grunda sin talan, så torde densamma icke böra tillmätas synnerligen stor betydelse, då man besinnar att lagförslaget afser endast sådana, som enligt kongl. förordningen den 4 Maj 1855 äro skyldiga att föra bok öfver sina affärer. Faran lærer därför vara ringa att, på sätt jag föreslagit, i fråga om rätt till talan vid sammanträdet tillägga gäldenärens böcker vitsord, utom för så vidt anmäld fordran styrkes med klar revers, vaxel eller dylikt ostridigt fordringsbevis.

På grund af hvad jag sålunda framställt, tager jag mig friheten hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta en så lydande författning:

§ 1.

Vill köpman, som inställt sina betalningar, men om vilkens försättande i konkurstillstånd yrkande ännu ej blifvit väckt, öfverlemna sitt bo till *afveckling under administration*, och har han fört sådana böcker som i Kongl. förordningen den 4 Maj 1855 om handelsböcker omförmälas, då må trenne eller flera af hans borgenärer genom kungörelse i allmänna tidningarne kalla samtliga borgenärer att å tionde dagen från kungörelsens införande sammanträda för att öfverlägga och besluta *om afveckling under administration*; och skola alla kända borgenärer underrättas om sammanträdet genom särskilda kallelsebref, hvilka böra till dem med posten ofördröjligen afsändas.

§ 2.

Då sådan kungörelse utfärdats, och intill dess beslut i anledning af frågan om *afveckling under administration* blifvit fattadt eller, der afveckling beslutas, så länge den fortgår, ege borgenär för fordran, som före betalningsinställelsen tillkommit, icke rätt att i annan ordning än här nedan föreskrifves, söka det gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall, eller att samma fordran i laga ordning utsöka.

§ 3.

Vid sammanträdet anmäler hvarje borgenär beloppet af sin fordran, dock att det belopp, hvarför borgenär vid sammanträdet må rösta, i händelse det öfverstiger hvad gäldenärens bok utvisar, skall medelst företeende af ostridigt fordringsbevis styrkas.

Förslag till *afveckling under administration* skall såsom antaget anses, derest antingen alla tillstädesvarande borgenärer sig derom förenat, eller ock fyra femtedelar af de vid sammanträdet närvarande borgenärerne bifallit förslaget, och desse borgenärer jemväl representera fyra femtedelar af de ostridiga fordringarne.

§ 4.

Varder beslut om gäldbundna boets *afveckling under administration* i behörig ordning fattadt, ege borgenärerne i den ordning som för val af gode män i konkurs är föreskrifvet utvälja administratorer, två eller flere, att boet om händer taga och afveckla. Vid samma tillfälle utfärda borgenärerne instruktion och bemyndigande för administratorerne.

Anse administratorerne, efter tagen närmare kännedom om gäldbundna boets ställning, afveckling utan konkurs överställbar, göre hos rätten ansökan om boets försättande i konkurs, men ansvarare för boets tillgångar, till dess de af konkursförvaltarne omhändertagas.

§ 5.

Har *afveckling under administration* blifvit beslutad och kommit till stånd, må den under ingen förevändning fortgå längre tid än tolf månader, räknadt från den dag beslut om afvecklingen fattades.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 26 Januari 1878.

A. O. Wallenberg.
